

Εισαγωγή	2
Ιστορικό	2
Αριθμός Κοινωνικών Ασφαλίσεων	3
Διαμονή	4
Τι να ελέγξεις προτού κανονίσεις να δεις το σπίτι (viewing):	4
Τι να ελέγξεις όταν βλέπεις το σπίτι:	5
Υπογράφοντας το συμβόλαιο (την ημέρα ή πριν μετακομίσεις στο σπίτι):	6
Τραπεζικός λογαριασμός	6
Δήμος (City Council)	8
Υγεία	9
Οδοντίατρος	10
Οφθαλμίατρος	10
Σύνδεση κινητού	11
Σύνδεση τηλέφωνο/ιντερνετ	12
Σχολεία – παιδικοί σταθμοί	12
Παιδικός σταθμός	12
Αντί παιδικού σταθμού	13
Σχολεία	14

Εισαγωγή

Καλώς ήρθες στη Σκωτία. Παρακάτω θα βρεις ορισμένες χρήσιμες πληροφορίες για τις πρώτες κινήσεις που θα χρειαστεί να κάνεις ώστε να προετοιμάσεις το έδαφος για την απρόσκοπτη εγκατάστασή σου στη χώρα.

Σου ευχόμαστε να έχεις μια καλή αρχή σε αυτό το καινούργιο κεφάλαιο της ζωής σου. Ο σύλλογος θα είναι πάντα στη διάθεσή σου για να σε διευκολύνει όπως αυτό είναι δυνατό.

Ιστορικό

Ημερομηνία	Επεξεργασία	Σχόλιο
Ιανουάριος 2018	Κ. Δημηρόπουλος	1η έκδοση

Αριθμός Κοινωνικών Ασφαλίσεων

Το NiNo (National Insurance Number – NiNo) είναι απαραίτητο για οποιαδήποτε νόμιμη εργασία, συναλλαγές με κρατικούς φορείς, πληρωμή επιδόματος κατά τη διάρκεια εγκυμοσύνης ή άλλου επιδόματος κλπ.

Πρέπει να έχεις το δικαίωμα να εργαστείς ή να σπουδάσεις στο Ηνωμένο Βασίλειο για να πάρεις NiNo. Αυτό το δικαίωμα ισχύει αυτήν τη στιγμή για πολίτες της ΕΕ που διαμένουν στο Ηνωμένο Βασίλειο, τουλάχιστον μέχρι η χώρα να βγει εκτός ΕΕ (Μάρτιος 2019).

Τον αριθμό αυτόν τον ζητούν επίσης και οι εργοδότες για να γίνει πρόσληψη αλλά μπορείς να ξεκινήσεις να εργάζεσαι και χωρίς αυτόν αρκεί να έχεις κάνει τη σχετική αίτηση και να του δώσεις τον αριθμό όταν τον παραλάβεις.

Για να κάνεις αίτηση χρειάζεται να τηλεφωνήσεις στα νούμερα που βλέπεις εδώ:

<https://www.gov.uk/apply-national-insurance-number>

Θα σου κλείσουν ραντεβού μέσω του τοπικού ΟΑΕΔ (JobCentre Plus). Εκεί θα σε συναντήσει ένας υπάλληλος ο οποίος θα σε περάσει από τη συνέντευξη σχετικά για τους λόγους που χρειάζεσαι τον αριθμό κοινωνικών ασφαλίσεων και για την τωρινή σου κατάσταση (οικονομική, οικογενειακή κλπ.). Το ραντεβού σου το κλείνουν μέσω αλληλογραφίας (γι αυτό και χρειάζεσαι μια διεύθυνση για να στο στείλουν). Στο γράμμα αυτό θα σου δίνουν τη διεύθυνση του γραφείου που θα πας για τη συνέντευξη καθώς και μια λίστα από δικαιολογητικά που πρέπει να έχεις μαζί σου όπως για παράδειγμα:

1. Διαβατήριό ή ταυτότητα
2. Άδεια παραμονής (δεν χρειάζεται για πολίτες της ΕΕ προς το παρόν – μετά το Brexit δεν γνωρίζουμε)
3. Πιστοποιητικό γέννησης (μεταφρασμένο)
4. Πιστοποιητικό γάμου (μεταφρασμένο)
5. Δίπλωμα οδήγησης
6. Συμβόλαιο/συμφωνητικό από τον εργοδότη σου (unconditional offer σε περιπτώσεις οργανισμών που σου έχουν προσφέρει συμφωνητικό εργασίας και δεν έχεις ξεκινήσει να εργάζεσαι ακόμα)

Διαμονή

Ο τόπος διαμονής σου μπορεί να είναι μόνιμος ή προσωρινός. Σε κάθε περίπτωση θα σου χρειαστεί μια διεύθυνση στην οποία θα μπορέσεις να δεχθείς μέσω αλληλογραφίας τον Αριθμό Κοινωνικών Ασφαλίσεων, την αλληλογραφία από την τράπεζα για να ανοίξεις λογαριασμό και να παραλάβεις την κάρτα σου κλπ. Ενδεικτικά παραδείγματα προσωρινής διαμονής:

- Φιλοξενούμενος σε σπίτι οικείου προσώπου
- Flat share – νοικιάζεις ένα δωμάτιο σε σπίτι που διαμένουν κι άλλοι ενοικιαστές (ενδεχομένως και ο ιδιοκτήτης)
- Hostel ή ξενοδοχείο
- Φοιτητική εστία

Για μόνιμη διαμονή οι επιλογές είναι ενοίκιο ή αγορά σπιτιού. Σε περίπτωση ενοικίου οι επιλογές είναι είτε να ψάξεις για σπίτι μέσω μεσιτικών γραφείων είτε να απευθυνθείς κατευθείαν σε ιδιοκτήτες.

Ξεκινώντας την αναζήτηση σπιτιού, προσπάθησε να βρεις πόσο περίπου είναι το μέσο ενοίκιο για το σπίτι που ψάχνεις (πχ. μονοκατοικία, διαμέρισμα) στην περιοχή που θέλεις. Ενδεικτικά μπορείς να δεις στις παρακάτω σελίδες:

<https://www.citylets.co.uk/>

<http://www.rightmove.co.uk/>

<http://www.s1homes.com/>

<https://www.zoopla.co.uk/>

Στο ποσό του ενοικίου θυμήσου να προσθέσεις το μηνιαίο κόστος δημοτικού φόρου (council tax) καθώς και τους λογαριασμούς ενέργειας (ρεύμα-αέριο). Συνήθως θα σου ζητήσουν 1-2 μήνες του ενοικίου ως προκαταβολή. Παραπάνω από 2 μήνες απαγορεύεται να σου χρεώσουν για προκαταβολή. Θα χρειαστεί επίσης να πληρώσεις και τον πρώτο μήνα του ενοικίου μπροστά.

Τι να ελέγξεις προτού κανονίσεις να δεις το σπίτι (viewing):

1. Πρώτα το μεσιτικό γραφείο ή τον ιδιοκτήτη (αναλόγως ποιος έχει τη διαχείριση της ενοικίασης) κάθε πότε είναι πληρωτέο το ενοίκιο (συνήθως 1 φορά το μήνα αλλά μπορεί και εβδομαδιαία)
2. Ορισμένοι ιδιοκτήτες μπορεί να ζητήσουν εγγυητή, δηλ. να τους δώσεις τα στοιχεία κάποιου που θα πληρώσει το ενοίκιο σε περίπτωση που αδυνατείς να το κάνεις εσύ (προσοχή, θα ζητήσουν στοιχεία τράπεζας κλπ.)
3. Πρώτα αν περιλαμβάνονται οι λογαριασμοί στο ποσό του ενοικίου
Να θυμάσαι ότι δεν επιτρέπεται από τη νομοθεσία ο ιδιοκτήτης ή ο μεσίτης να σε χρεώσουν παραπάνω έξοδα για να:
 - Επιτρέψουν, ανανεώσουν ή να συνεχίσουν την ενοικίασή σου
 - Ελέγξουν τις συστάσεις σου (οι συστάσεις θα προέρχονται από κάποιον προηγούμενο ιδιοκτήτη ή γραφείο που σου νοίκιασε σπίτι και υπάρχει πιθανότητα να σου ζητηθούν – είναι για να εξακριβώσουν το ιστορικό σου ως ενοικιαστή)
 - Ελέγξουν το credit score σου
4. Πρώτα αν το ακίνητο είναι ασφαλισμένο (ο ιδιοκτήτης είναι υποχρεωμένος να έχει ασφαλίσει το κτίσμα και τα περιεχόμενα)
5. Έλεγξε αν ο ιδιοκτήτης είναι εγγεγραμμένος στο μητρώο του δήμου (οι περισσότεροι συνήθως χρειάζεται να είναι εγγεγραμμένοι - στη διαφημιστική ανάρτηση του σπιτιού θα πρέπει ο αριθμός εγγραφής του ιδιοκτήτη να αναφέρεται)
6. Αν το σπίτι θα χρησιμοποιηθεί από ενοικιαστές που δεν έχουν σχέσεις μεταξύ τους τότε χρειάζεται να ελέγξεις ότι έχει την HMO licence. Αυτή η άδεια είναι υποχρεωτική όταν τουλάχιστον 3 ενήλικες που δεν σχετίζονται μεταξύ τους συζούν στο ίδιο σπίτι
7. Στη διαφημιστική ανάρτηση έλεγξε το πιστοποιητικό ενεργειακής απόδοσης του σπιτιού (EPC rating), βοηθά στον υπολογισμό του κόστους θέρμανσης

Τι να ελέγξεις όταν βλέπεις το σπίτι:

1. Υγρασία στους τοίχους ή οσμή μούχλας από υγρασία (ειδικά όταν χρησιμοποιούν ταπετσαρίες).
2. Λειτουργούν κανονικά όλες οι πόρτες και τα παράθυρα (καλό θα είναι τα παράθυρα να είναι διπλά/τριπλά για καλύτερη ενεργειακή απόδοση)
3. Αν υπάρχουν συσκευές που λειτουργούν με φυσικό αέριο (πχ. μπόιλερ), ο ιδιοκτήτης πρέπει να έχει πιστοποιητικό ασφαλείας
4. Αν υπάρχει συναγερμός για διαρροή μονοξειδίου του άνθρακα (EN50291)
5. Το ζεστό και το κρύο νερό τρέχει κανονικά
6. Το καζανάκι και το ντουζ λειτουργούν κανονικά
7. Πρώτα αν έχει θέρμανση με αέριο ή ρεύμα και πόσο περίπου είναι το μηνιαίο κόστος

8. Λειτουργούν όλα τα φώτα
9. Υπάρχουν ανιχνευτές καπνού, πυροσβεστήρας ή προστατευτική κουβέρτα στην κουζίνα
10. Λειτουργούν οι ηλεκτρικές συσκευές (πχ. πλυντήρια, ψυγείο, κουζίνα)
11. Υπάρχουν γυμνά ηλεκτρικά καλώδια
12. Έχει γίνει ηλεκτρολογικός έλεγχος από ηλεκτρολόγο το τελευταίο χρόνο
13. Σε τι κατάσταση είναι τα έπιπλα; Περιλαμβάνονται μαχαιροπίρουνα κλπ.
14. Είναι συνεργάσιμος ο ιδιοκτήτης

Υπογράφοντας το συμβόλαιο (την ημέρα ή πριν μετακομίσεις στο σπίτι):

1. Ο ιδιοκτήτης πρέπει να σου δώσει αντίγραφο για να το διαβάσεις
2. Έλεγξε πόσο καιρό πριν πρέπει να ειδοποιήσεις τον ιδιοκτήτη αν χρειαστεί να μετακομίσεις αφού παρέλθει το ελάχιστο διαστημα ενοικίασης (συνήθως έξι μήνες και μετά το ενοικιαστήριο ανανεώνεται αυτόματα μηνιαίως)
3. Έλεγξε τα στοιχεία του ιδιοκτήτη και τον τρόπο πληρωμής
4. Έλεγξε αν το μισθωτήριο αναφέρει ρητά τους λόγους για τους οποίους ο ιδιοκτήτης δικαιούται να κρατήσει χρήματα από την προκαταβολή σου ως αποζημίωση
5. Έλεγξε ότι η διεύθυνση είναι σωστή
6. Ρώτα σε ποια εταιρεία είναι η σύνδεση ρεύματος/αερίου/τηλεφώνου. Θα σου χρειαστεί για να τα συνδέσεις στο όνομά σου γιατί αλλιώς μπορεί απλήρωτοι λογαριασμοί του προηγούμενου ενοικιαστή να σου χρεωθούν.

Και να θυμάσαι, από το Δεκέμβριο 2017 εφόσον ο ενοικιαστής έχει υπογράψει το λεγόμενο Private Residential Tenancy (μισθωτήριο συμβόλαιο), ο ιδιοκτήτης έχει το δικαίωμα να σου αυξήσει το ενοίκιο μόνο μία φορά κάθε 12 μήνες και πρέπει να σε ειδοποιήσει τουλάχιστον 3 μήνες πριν. Τέλος, η προκαταβολή σου μπορεί να χρησιμοποιηθεί (όταν αποφασίσεις να μετακομίσεις) για:

- Καταστροφές/φθορές στην περιουσία του ιδιοκτήτη που έχεις κάνει
- Πληρωμές χρωστούμενων λογαριασμών
- Καθαρισμό του διαμερίσματος αν το έχεις αφήσει ακατάστατο και βρώμικο
- Χρωστούμενα ενοίκια

Η προκαταβολή δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να αντικατασταθούν αντικείμενα που έχουν υποστεί μια φυσιολογική φθορά και χρήση.

Όλες οι παραπάνω πληροφορίες ακόμη πιο αναλυτικά εδώ:

<https://rentingscotland.org/tenants/>

Τραπεζικός λογαριασμός

Οι διαδικασίες εδώ ελαφρώς διαφέρουν από τράπεζα σε τράπεζα αλλά σε γενικές γραμμές συμπληρώνεις μια αίτηση και προσκομίζεις απαραίτητα αποδεικτικά της ταυτότητας και της διεύθυνσης διαμονής σου. Αυτά μπορεί να περιλαμβάνουν ενδεικτικά:

- Διαβατήριο ή αστυνομική ταυτότητα
- Δίπλωμα οδήγησης
- Ενοικιαστήριο συμβόλαιο
- Γράμμα από τον εργοδότη σου που επιβεβαιώνει τη διεύθυνσή σου
- Παραστατικό πληρωμής από τον εργοδότη σου ή το συμφωνητικό εργασίας (unconditional offer σε περιπτώσεις οργανισμών που σου έχουν προσφέρει συμφωνητικό εργασίας και δεν έχεις ξεκινήσει να εργάζεσαι ακόμα)

Το τραπεζικό σύστημα στη Σκωτία (και το Ηνωμένο Βασίλειο κατ' επέκταση) δουλεύει με τα λεγόμενα credit checks για να ελέγξει τα οικονομικά σου στοιχεία και αναλόγως να σε κατατάξει σε μια κατηγορία πελάτη.

Μόλις η αίτηση σου γίνει δεκτή η τράπεζα θα σου δώσει μία χρεωστική κάρτα και ίσως ένα μπλοκ επιταγών. Επίσης θα αποκτήσεις στοιχεία χρήστη για το online σύστημα της τράπεζας από όπου και μπορείς να ενεργοποιήσεις επαναλαμβανόμενες πληρωμές για πάγια έξοδα (direct debit) πχ. λογαριασμοί τηλεφώνου και ρεύματος.

Περισσότερες πληροφορίες για τους λογαριασμούς που προσφέρουν οι τράπεζες και πώς να διαλέξεις αυτόν που σου ταιριάζει:

<https://www.moneysupermarket.com/current-accounts/>

<https://www.moneyadvice.service.org.uk/en/articles/how-to-choose-the-right-bank-account>

Επισκέψου κάποιο τοπικό παράρτημα μεγάλης τράπεζας για αρχή και θα πάρεις τις πληροφορίες που χρειάζεσαι. Ενδεικτικά κάποιες τέτοιες τράπεζες είναι:

- Royal Bank of Scotland
- Bank of Scotland (ναι, είναι διαφορετική από την παραπάνω)
- Lloyds TSB
- Barclays
- Citibank
- Halifax
- HSBC
- NatWest
- Nationwide

Δήμος (City Council)

Είτε νοικιάζεις είτε έχεις αγοράσει το σπίτι που διαμένεις, υποχρεούσαι να καταβάλεις το μηνιαίο δημοτικό τέλος (council tax). Αυτός ο φόρος συλλέγεται από τις τοπικές κοινότητες (δήμοι) και αφορά την ακίνητη κατοικήσιμη περιουσία ενώ υπάρχουν και κάποιες εξαιρέσεις.

Με την πρώτη ευκαιρία χρειάζεται να ενημερώσεις το δήμο στον οποίο ανήκει το σπίτι που διαμένεις ότι μετακομίζεις/μετακόμισες εκεί. Για το Εδιμβούργο θα βρεις τη σχετική φόρμα εδώ:

<https://edinburgh.cerevenues.co.uk/rev/ctaxMovingInStart>

Όλα τα ακίνητα έχουν εκτιμηθεί με βάση μία συγκεκριμένη κατάταξη. Η κατηγορία στην οποία ανήκει το ακίνητό σου βασίζεται στην αξία του την 1^η Απριλίου 1991. Κάθε κατηγορία έχει και διαφορετικό ποσό φόρου. Η κάθε δημοτική αρχή διατηρεί την αντίστοιχη λίστα με τα κατοικήσιμα ακίνητα και τις κατηγορίες τους. Να σημειωθεί ότι στο κόστος του φόρου συμπεριλαμβάνεται και το κόστος ύδρευσης και διαχείρισης του αποχετευτικού συστήματος. Ενδεικτικά οι κατηγορίες δημοτικού φόρου στο Δήμο του Εδιμβούργου (council tax bands) για το οικονομικό έτος 2017-18 και τα αντίστοιχα ετήσια κόστη είναι :

- A: £1089.75
- B: £1271.38
- C: £1453.00
- D: £1634.63
- E: £2108.25
- F: £2578.53
- G: £3075.57
- H: £3811.09

Υπάρχει η δυνατότητα 10 μηνιαίων δόσεων μέσω direct debit. Περισσότερες πληροφορίες για το δημοτικό φόρο για το Εδιμβούργο θα βρεις εδώ:

http://www.edinburgh.gov.uk/info/20005/council_tax/620/council_tax_bands_charges

Εκπτώσεις και εξαιρέσεις από το δημοτικό φόρο υπάρχουν για περιπτώσεις όπως:

1. Φοιτητές πλήρους απασχόλησης
2. Αν είσαι ο μοναδικός ενήλικας που διαμένει στο σπίτι (άνω των 18)
3. Χαμηλό εισόδημα
4. Αν παίρνεις συγκεκριμένα επιδόματα
5. Αν έχεις συγκεκριμένα προβλήματα υγείας

Περισσότερες πληροφορίες για εκπτώσεις και εξαιρέσεις από το φόρο καθώς και για τις αντίστοιχες φόρμες αιτήσεων και υπολογισμού της επιλεξιμότητας σου θα βρεις εδώ (για το Εδιμβούργο):

http://www.edinburgh.gov.uk/info/20111/discounts_and_exemptions

Υγεία

Βεβαιώσου ότι εσύ και η οικογένειά σου έχετε πρόσβαση στις ιατρικές υπηρεσίες της χώρας. Χρειάζεται να κάνεις μια εγγραφή στο γενικό ιατρείο της περιοχής σου (General Practitioner – GP). Χρειάζεται να διαμένεις μόνιμα στην περιοχή για τουλάχιστον 3 μήνες ειδάλλως μπορεί να σε αντιμετωπίσουν ως προσωρινό ασθενή. Για να μάθεις σε ποιο ιατρείο υπάγεται (υπάρχουν οι λεγόμενοι τομείς ευθύνης για κάθε GP αναλογούν συγκεκριμένοι ταχυδρομικοί κώδικες. Οι ταχυδρομικοί κώδικες είναι συστηματοποιημένοι με τέτοιο τρόπο στη χώρα ώστε να αντιστοιχεί ο καθένας σε έναν προκαθορισμένο αριθμό διευθύνσεων).

Όλες οι πληροφορίες που χρειάζεσαι είναι εδώ:

<https://www.nhsinform.scot/care-support-and-rights/nhs-services/doctors/registering-with-a-gp-practice>

Σε γενικές γραμμές, το παραπάνω link έχει ένα εργαλείο που θα σε βοηθήσει να εντοπίσεις τη διεύθυνση του ιατρείου στο οποίο υπάγεται. Στη συνέχεια θα επικοινωνήσεις μαζί τους ή θα τους επισκεφθείς για να ρωτήσεις αν δέχονται νέες εγγραφές. Αν όχι θα πρέπει να επιλέξεις κάποιο άλλο ιατρείο της περιοχής σου, με βάση το εργαλείο παραπάνω.

Εφόσον δέχονται νέες εγγραφές θα σου κλείσουν ραντεβού όπου θα χρειαστεί να προσκομίσεις

- Αποδεικτικό ταυτότητας (διαβατήριο πχ.)
- Αποδεικτικό της διεύθυνσης διαμονής σου (κάποιο λογαριασμό στο όνομά σου, ένα γράμμα από την τράπεζα, το μισθωτήριο συμβόλαιο σε περίπτωση ενοικίασης κλπ.)

Στην επόμενη συνάντηση θα συμπληρώσεις κάποια απαραίτητα στοιχεία σου στη φόρμα που θα σου δώσουν. Από τη στιγμή που η εγγραφή σου ολοκληρώθηκε έχεις τη δυνατότητα να κλείνεις ραντεβού και να επισκέπτεσαι το ιατρείο για:

- Γενικά προβλήματα υγείας
- Πληροφορίες σχετικά με θέματα υγείας/υγιεινής και τρόπους αντιμετώπισης ή αποφυγής κάποιων ασθενειών
- Συμβουλές σχετικά με βασικές ασθένειες (πχ. Κρύωμα, συνάχι, ιγμορίτιδα κλπ.)
- Εμβολιασμούς – δωρεάν για τα μωρά, εφήβους, ηλικιωμένους και γενικά για ανθρώπους με χρόνιες παθήσεις

- Επισκέψεις της health visitor (ιατρική επισκέπτης) στο σπίτι σου για να ελέγξει και να παρέχει συμβουλές σχετικά με το θηλασμό, θέματα μητρότητας, ανάπτυξη του παιδιού και γενικά της υγείας του.

Καλό είναι να θυμάσαι ότι το NHS (National Health Service) διαθέτει και μια 24ωρη υπηρεσία τηλεφωνικής υποστήριξης (τηλεφώνησε στο 111) που παρέχει συμβουλευτική και πληροφορίες καθώς και σου κλείνουν και ραντεβού με το νοσοκομείο σε περίπτωση που χρειάζεται ιατρός και δεν είναι κάτι αντιμετωπίσιμο στο σπίτι (πχ. Πυρετός). Για τις υπηρεσίες του συστήματος υγείας μπορείς να ψάξεις τον ολοκληρωμένο κατάλογο εδώ (περιλαμβάνει νοσοκομεία, γενικά ιατρεία, οπτομετρικούς, φαρμακεία κλπ.)

<https://www.nhsinform.scot/national-service-directory#maincontent>

Οδοντίατρος

Σε γενικές γραμμές δεν είναι δωρεάν εκτός εάν είσαι έγκυος, έχεις γεννήσει εντός των προηγούμενων 12 μηνών, λαμβάνεις κάποιο επίδομα ή αν είσαι τουλάχιστον 18 και σε πλήρους απασχόλησης εκπαίδευση. Σου παρέχεται επίσης δωρεάν τσεκ απτ κάθε 6 μήνες.

Ένας απλός καθαρισμός μπορεί να καλύπτεται από το NHS αλλά κοσμητικές επεμβάσεις πληρώνονται κανονικά. Οι οδοντίατροι λειτουργούν ως ιδιωτικά ιατρεία οπότε μπορείς να βρεις στην αγορά κάποιον που σου ταιριάζει. Στην παραπάνω σελίδα θα βρεις πληροφορίες για διαθέσιμα οδοντιατρεία.

Το NHS καθορίζει τις τιμές των οδοντιατρικών υπηρεσιών και πληρώνει το 20% της επίσκεψης.

Οφθαλμίατρος

Εφόσον διαμένεις στη Σκωτία έχεις δωρεάν πρόσβαση σε οφθαλμίατρο. Οι εξετάσεις σε οφθαλμίατρο εκτός από έλεγχο της όρασης καλύπτουν επίσης και:

- Έλεγχο της υγείας των ματιών
- Διάγνωση προβλημάτων στα μάτια πριν αυτά εξελιχθούν σε κάτι πιο σοβαρό
- Έλεγχο για συμπτώματα άλλου είδους προβλημάτων υγείας

Για δωρεάν οφθαλμολογικές εξετάσεις χρειάζεται να απευθυνθείς σε κάποιον εξειδικευμένο ιατρό που παρέχει υπηρεσίες για το NHS. Αυτός ο ειδικός λέγεται optometrist. Τα περισσότερα γραφεία οπτικών διαθέτουν και το αντίστοιχο τμήμα ώστε να παρέχουν και τις απαραίτητες υπηρεσίες εξετάσεων (μαζί με τη συνταγογράφηση) αλλά και τα αντίστοιχα προϊόντα (γυαλιά, φακούς επαφής κλπ.).

Για μια αναζήτηση οπτικών γραφείων κοντά σου μπορείς να εισάγεις τον ταχυδρομικό σου κώδικα στη μηχανή αναζήτησης του NHS:

<https://www.nhsinform.scot/national-service-directory/Opticians>

Σύνδεση κινητού

Συνήθως τα πακέτα κινητής τηλεφωνίας απαιτούν έναν έλεγχο του credit score σου. Αυτό στην ουσία βοηθά την εταιρεία να ελέγξει κατά πόσο είσαι αξιόπιστος και θα τηρήσεις τις μηνιαίες πληρωμές σου. Καλό είναι αν θέλεις να αποκτήσεις νούμερο στη Σκωτία και έχεις μόλις έρθει στη χώρα να πας κατευθείαν για καρτοκινητό που πληρώνεις όσο ξοδεύεις και δεν απαιτεί τον παραπάνω έλεγχο. Αυτό διότι υπάρχει περίπτωση να σου αρνηθεί η εταιρεία να σου δώσει συμβόλαιο, ακόμη και όταν έχεις εργασία ή συμβόλαιο. Αυτό που κοιτάζουν μέσω του ελέγχου είναι το ιστορικό πληρωμών σου, λογικό είναι εφόσον είσαι νεοαφιχθής να μην έχεις τέτοιο ιστορικό και να απορριφθεί η αίτησή σου.

Μπορείς να επισκεφθείς κάποιο κατάστημα εταιρείας κινητής τηλεφωνίας ή να κάνεις αίτηση online. Οι βασικές εταιρείες με τις αντίστοιχες ιστοσελίδες τους:

- Giffgaff: <https://www.giffgaff.com/>
- EE: <https://shop.ee.co.uk/>
- Vodafone: <https://www.vodafone.co.uk/>
- O2: <https://www.o2.co.uk/shop>
- Three: <http://www.three.co.uk/>
- CarphoneWarehouse (συνεργάζεται με όλες τις εταιρείες)
<https://www.carphonewarehouse.com/>

Σύνδεση φυσικό αέριο/ρεύμα

Η αγορά ενέργειας στη Σκωτία είναι ελεύθερη (δεν υπάρχει ΔΕΗ, μόνο ιδιωτικές εταιρείες που επιβλέπονται από την αντίστοιχη ρυθμιστική αρχή). Οι περισσότερες εταιρείες παρέχουν πακέτα παροχής φυσικού αερίου και ρεύματος. Κατά τη μετακόμιση στο καινούριο σου σπίτι το πιο πιθανό είναι να γίνει αλλαγή στην υφιστάμενη σύνδεση και να μπει το όνομά σου στο λογαριασμό και να συνεχιστεί το υφιστάμενο συμβόλαιο.

Αυτό δεν είναι και απαραίτητα το πιο οικονομικό σενάριο για σένα. Η αλλαγή από πάροχο ενέργειας σε άλλον συνίσταται λόγω του μεγάλου ανταγωνισμού ενώ η διαδικασία είναι πολύ απλή. Για περισσότερες πληροφορίες μπορείς να ενημερωθείς εδώ:

<https://www.uswitch.com/gas-electricity/>

Ανά διαστήματα υπάρχουν και προσφορές που βγαίνουν για συγκεκριμένες εταιρείες που έχουν διαπραγματευτεί τα πακέτα τους με έναν οργανισμό που εκπροσωπεί μια μεγάλη ομάδα καταναλωτών (και έτσι μπορεί να πετύχει χαμηλότερες τιμές).

Περισσότερα θα βρεις εδώ:

<https://www.moneysavingexpert.com/utilities/you-switch-gas-electricity>

Σύνδεση τηλέφωνο/ιντερνετ

Η αγορά εδώ προσφέρει πολλά πακέτα για κάθε ανάγκη. Υπάρχουν πολλές μηχανές αναζήτησης της καλύτερης προσφοράς που μπορείς να χρησιμοποιήσεις. Ενδεικτικά δεξ:

<https://www.comparethemarket.com/>

Σχολεία – παιδικό σταθμοί

Παιδικός σταθμός

Το παιδί σου μπορεί να πάει σε παιδικό σταθμό από την ηλικία των 6 εβδομάδων έως και τα 5 έτη ή ώσπου να πάει σχολείο. Μπορεί να πάει ολόκληρη ή μισή μέρα με το κόστος να προσαρμόζεται ανάλογα. Ενδεικτικά ένας ιδιωτικός παιδικός σταθμός ζητάει περίπου £1000/μήνα για να παρέχει τις υπηρεσίες του 5 μέρες την εβδομάδα, ολόκληρη την ημέρα (συνήθως ξεκινά από 07:30 – 18:00).

Οι παιδικό σταθμοί στη Σκωτία επιβλέπονται από το Care Inspectorate το οποίο και κάνει ελέγχους σχετικά με την ποιότητα των υπηρεσιών που παρέχονται και παρέχει αναλυτικές αναφορές με βαθμολογίες για τον κάθε σταθμό. Συνιστάται να μελετήσεις προσεκτικά την ιστοσελίδα του οργανισμού προτού καταλήξεις σε επιλογή σταθμού.

<http://www.careinspectorate.com/index.php/care-services>

Μπορείς να ψάξεις για σταθμούς και για εγγεγραμένους φροντιστές παιδιών χρησιμοποιώντας τον ταχυδρομικό σου κώδικα και μια ακτίνα αναζήτησης. Μελέτησε τις αναφορές και έλεγξε αν υπάρχουν παράπονα για το σταθμό.

Οι δημοτικοί παιδικό σταθμοί είναι δωρεάν για τα παιδιά που έχουν συμπληρώσει το 3^ο έτος της ηλικίας τους αλλά παρέχουν υπηρεσίες μειωμένου ωραρίου μέγιστης διάρκειας 3 ωρών και 10 λεπτών την ημέρα (ή περίπου 16 ώρες την εβδομάδα). Τα ωράρια είναι πρωινά ή απογευματινά (το πρωινό ξεκινά στις 8.45 και το απογευματινό μετά τις 12) και όπως είναι λογικό οι εργαζόμενοι γονείς θα χρειαστεί

να καλύψουν τις υπόλοιπες ώρες της ημέρας με κάποια άλλη διαθέσιμη υπηρεσία (πχ. Άλλον ιδιωτικό σταθμό).

Αν έχεις επιλέξει αποκλειστικά ιδιωτικό σταθμό για το παιδί σου τότε μπορείς να κάνεις χρήση αυτών των δωρεάν ωρών (περίπου 16 ώρες την εβδομάδα ή 600 ώρες ανά σχολικό έτος) και να πληρώσεις μειωμένα δίδακτρα στον ιδιωτικό σταθμό. Προϋπόθεση είναι ο σταθμός να συμμετέχει στο πρόγραμμα δωρεάν ωρών του δήμου (οι περισσότεροι συμμετέχουν) και να συμπληρώσεις τη αντίστοιχη αίτηση που θα σου δώσει ο σταθμός. Το παιδί θα λάβει τις επιδοτούμενες ώρες στην αρχή του αμέσως επόμενου τετραμήνου από το μήνα των γενεθλίων του. Δηλαδή αν τα γενέθλια του παιδιού είναι:

- Μεταξύ 1 Σεπτεμβρίου και 31 Δεκεμβρίου τότε η επιδότηση αρχίζει τον Ιανουάριο
- Μεταξύ 1 Ιανουαρίου και 28 Φεβρουαρίου η επιδότηση αρχίζει τον Απρίλιο
- Μεταξύ 1 Μαρτίου και 31 Αυγούστου η επιδότηση αρχίζει το Σεπτέμβριο.

Μερικά παιδιά 2 ετών μπορεί να είναι επιλέξιμα για δωρεάν ώρες από το δήμο που υπάγονται αν ισχύουν κάποιες προϋποθέσεις:

- Αν το παιδί είναι 'υπό την εποπτεία' του δήμου ή
- Αν μεγαλώνει μαζί με συγγενικό πρόσωπο ή
- Αν μεγαλώνει με κηδεμόνα ή
- Αν ένας από τους γονείς λαμβάνει κάποιο επίδομα από μια συγκεκριμένη λίστα επιδομάτων (income support, child tax credit μόνο και το ετήσιο εισόδημα να είναι κάτω από £16.105, income based jobseekers allowance, ταυτόχρονα το μάξιμουμ child tax credit + work tax credit + το ετήσιο εισόδημα να είναι κάτω από £6.420, income based employment and support allowance, support under part VI the Immigration and Asylum Act, incapacity benefit or severe disablement allowance, universal credits, state pension credit)

Αντί παιδικού σταθμού

Άλλες επιλογές για φροντίδα είναι οι εγγεγραμμένοι φροντιστές παιδιών (childminders), τα playgroups, παιδικοί σταθμοί στο χώρο εργασίας σου (πχ. πανεπιστήμιο), μονάδες φροντίδας παιδιών που διαχειρίζονται από κοινωνικούς λειτουργούς και οι νταντάδες. Κάποιες οικογένειες επιλέγουν τη λύση της au pair (πρόσωπο – συνήθως γυναίκα – εκτός του οικογενειακού κύκλου που φροντίζει το παιδί στο σπίτι σου με αντάλλαγμα την παροχή διατροφής, ένα δωμάτιο για να μένει και ένα χαρτζιλίκι). Η ιστοσελίδα του Care Inspectorate έχει πληροφορίες για εγγεγραμένους φροντιστές οπότε μπορείς να ψάξεις με βάση τον ταχυδρομικό σου κώδικα.

Σχολεία

Τα παιδιά στη Σκωτία συνήθως ξεκινούν το δημοτικό σχολείο (πρωτοβάθμια εκπαίδευση) τον Αύγουστο που έχουν συμπληρώσει τα 4,5 – 5,5 χρόνια τους. Η σχολική χρονιά ξεκινά γύρω στις 16 Αυγούστου και έχει αρκετά διαλείμματα κατά τη διάρκεια του έτους. Περισσότερες πληροφορίες για τη σχολική χρονιά 2017 -2018 για τα σχολεία που υπάγονται στο δήμο του Εδιμβούργου θα βρεις εδώ:

http://www.edinburgh.gov.uk/info/20074/schools/20/term_dates

Το παιδί σου θα βρίσκεται στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση για 7 χρόνια (τάξεις P1 – 7) και θα συνεχίσει στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Εκεί υπάρχει η πρώτη φάση (τάξεις S1 -3) όπου τα παιδιά συνεχίζουν την εκπαίδευση τους επάνω σε γενικές γνώσεις και η δεύτερη φάση (τάξεις S4 – S6) όπου εκπαιδεύονται σε πιο στοχευμένα θέματα και προετοιμάζονται για να αποφοιτήσουν.

Ένας πολύ ολοκληρωμένος οδηγός για τα παραπάνω είναι διαθέσιμος εδώ:

https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/60682/0/DCYP_Education_in_Scotland_2.pdf

Σε γενικές γραμμές οι δήμοι είναι υπεύθυνοι για την εκπαίδευση των παιδιών και τα σχολεία. Μπορείς να εξασφαλίσεις μια θέση για το παιδί σου στο σχολείο της περιοχής σου με βάση τις περιοχές ευθύνης που υπάρχουν και υπό την προϋπόθεση ότι η αίτησή σου αφορά σχολείο του οποίου η περιοχή ευθύνης συμπεριλαμβάνει τη διεύθυνσή σου.

Υπάρχει επίσης η δυνατότητα να αιτηθείς θέση σε σχολείο του οποίου η περιοχή ευθύνης δεν περιλαμβάνει τη διεύθυνσή σου αλλά τότε θα μπεις σε προτεραιότητα με βάση το αν υπάρχουν διαθέσιμες θέσεις. Σε κάθε περίπτωση τα σχολεία φροντίζουν να διαθέτουν τις θέσεις για τους κατοίκους της περιοχής τους και στη συνέχεια για τους υπόλοιπους ενδιαφερόμενους.

Συνήθως κάθε διεύθυνση καλύπτεται από τουλάχιστον 2 σχολεία στα οποία το παιδί σου μπορεί να γίνει δεκτό. Το ένα σχολείο θα είναι ρωμαιοκαθολικό και το άλλο δεν θα σχετίζεται με συγκεκριμένη θρησκεία.

Πληροφορίες σχετικά με αιτήσεις, ημερομηνίες τριμήνων και διακοπών/αργίων, περιοχές ευθύνης σχολείων, επίσημες αναφορές και βαθμολογίες για τα σχολεία, στοιχεία επικοινωνίας και διευθύνσεις για σχολεία που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα του δήμου του Εδιμβούργου θα βρεις εδώ:

<http://www.edinburgh.gov.uk/info/20074/schools>

http://www.edinburgh.gov.uk/info/20074/schools/1006/school_inspection_reports

http://www.edinburgh.gov.uk/info/20256/school_places

http://www.edinburgh.gov.uk/info/20256/school_places/1372/start_primary_school

Τέλος, υπάρχει και το ελληνικό σχολείο του Εδιμβούργου το οποίο λειτουργεί υποστηρικτικά παρά ως ένα σχολείο πλήρους ωραρίου.

<http://www.greekschool-edinburgh.co.uk>